

การรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี

The perception of nurses in the overall performance of nursing students Private University in Pathumthani Province

ศิริวรรณ ตันนกุล*
วลัยนารี พรหมลา*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และ 4 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และตามคุณสมบัติที่กำหนด ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 153 ราย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ แบบสอบถามทัศนคติ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติเชิงพรรณนา และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) การรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.21 (Mean = 4.24, SD = .50) 2) ระดับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52.21 (Mean = 4.01, SD = .55) 3) ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาล

วิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชน จังหวัดปทุมธานี ระดับปานกลาง ($r = .428$)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล และควรส่งเสริมทัศนคติที่ดีให้กับนักศึกษา

คำสำคัญ :-----

Abstract

The purpose of this descriptive study was to the perception of nurses in the overall performance of nursing students Private University in Pathumthani Province. Samples were consisted of 153 nursing students Private University in Pathumthani Province. Data were collected using the demographic data record form, the perception of nurses in the overall

*คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

performance questionnaire, the attitude toward nursing profession questionnaire. Descriptive statistics and Pearson's Product Moment Correlation were used to analyze data.

Results of the study showed that 1) the perception of nurses in the overall performance of nursing students Private University in Pathumthani Province were at a high level 56.21% (Mean = 4.24, SD = .50) 2) the attitude toward nursing profession were at high level 52.21% (Mean = 4.01, SD = .55) and 3) the attitude toward nursing profession had moderate positive significant relationship with the perception of nurses in the overall performance at alpha level of .05 ($r = .428$).

The results of this study could be utilized data bases for administrators of the educational to take into consideration the maintaining and improving of the overall performance nursing, and promoting the attitude toward nursing profession to be a good model for nursing students.

Keyword: The perception of nurses in the overall performance, The attitude toward nursing profession

บทนำ

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพด้านสุขภาพที่สำคัญยิ่ง ที่ช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดีทั้งทางร่างกายจิตใจ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้น ในการให้บริการการพยาบาล บุคลากร

พยาบาลจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติ การพยาบาล (อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม, 2550) ดังนั้นสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาล มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่ดี

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต โดยกำหนดให้คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิ และสาขา/สาขาวิชาต่างๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาจะพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นคนเก่ง มีความรู้ในสาขาอย่างกว้างขวาง รู้หลักและทฤษฎีที่สัมพันธ์กัน มีความสามารถในการทำวิจัย นำความรู้มาใช้ แก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ มีภาวะผู้นำทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา [สกอ.], 2552) ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนนั้นมีความสมดุลทั้งด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม

คณะพยาบาลศาสตร์ มีภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการและความสามารถหรือมีสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลตรงตามความต้องการของสังคม เพื่อให้มีบุคลากรทางสุขภาพที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพยาบาลและการดูแลสุขภาพของประชาชน ซึ่งสมรรถนะเป็นสิ่งที่เมื่อจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้วนักศึกษาจะต้องมีความรู้

ความสามารถตามสมรรถนะที่กำหนดไว้ และในการจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลายทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์จริงตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ เพื่อให้นักศึกษาเมื่อจบการเรียนไปเป็นบัณฑิตพยาบาลมีคุณลักษณะเป็นไปตามที่พึงประสงค์ และไปปฏิบัติงานในบทบาทพยาบาลวิชาชีพ อย่างมีคุณภาพควบคู่ไปกับคุณธรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนในสังคม

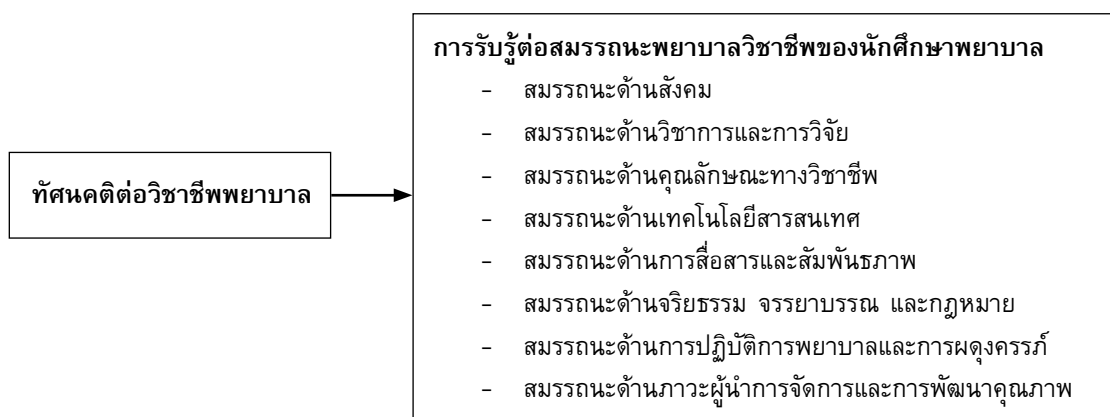
ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์จึงมีความสนใจศึกษาการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาออกไปปฏิบัติบทบาทพยาบาลวิชาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในภาพรวมของนักศึกษาพยาบาล มหาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในภาพรวมของนักศึกษาพยาบาล มหาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานีเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy, 1999) เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล มหาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี ดังแผนภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในภาพรวมของนักศึกษาพยาบาล มหาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และ 4 ของมหาวิทยาลัยเอกชน จังหวัดปทุมธานี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 153 ราย (Power

= .70, Effect Size = .20) เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ เพศ และสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในภาพรวมของนักศึกษา

พยาบาล มหาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยใช้เครื่องมือของสุกิจ ทองพิลา และ สิริลักษณ์ ศรีเสวต (2552) ซึ่งได้นำแบบสอบถามไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 โดยลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert's Scale) มี 5 ระดับ ข้อคำถามทั้งหมด 37 ข้อ ครอบคลุมสมรรถนะ 8 ด้าน คือ ด้านด้านสังคม ด้านวิชาการและการวิจัย ด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และด้านภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของ ชวนพิศ ยงยิ่งยืน (2546) และนำไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีค่าความเชื่อถือมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.88 การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ก่อนดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอโครงร่างงานวิจัยพร้อมเครื่องมือวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมของมหาวิทยาลัยปทุมธานี และเมื่อได้รับการพิจารณาตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว จึงได้ดำเนินการเสนอขอต่อมหาวิทยาลัยที่ไปเก็บข้อมูล และเมื่อได้รับอนุญาตผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความเคารพในความเป็นบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ และความเสี่ยงใดบ้างที่จะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลต่างๆ ที่ได้ในการวิจัย จะมีเฉพาะผู้วิจัยทราบ และข้อมูลที่ได้ในการวิจัยทุกอย่างจะใช้ประโยชน์ทางวิชาการและเสนอในภาพรวมเท่านั้น ในกรณี

ที่กลุ่มตัวอย่างปฏิเสธไม่เข้าร่วมการวิจัย หรือถอนตัวจากการวิจัยในภายหลัง ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตามผลจากการปฏิเสธจะไม่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจแล้วให้เขายินยอมในใบพิทักษ์สิทธิเก็บไว้เป็นหลักฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล หลังจากนั้นได้สร้างคู่มือลงรหัส เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบ สอบถามโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. การรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล มหาลัยเอกชน จังหวัดปทุมธานี โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล พยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล มหาลัยเอกชน จังหวัดปทุมธานี โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล มหาลัยเอกชน จังหวัดปทุมธานี โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.80 รองลงมาอายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.30

2. เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.20 เป็นนักศึกษาพยาบาลปทุมธานี ร้อยละ 56.21 ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความถี่ และ ร้อยละ (n = 153)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
20 ปี	17	11.10
21 ปี	68	42.80
22 ปี	51	33.30
23 ปี	9	5.90
24 ปี	3	2.00
25 ปี	3	2.00
26 ปี	1	0.70
27 ปี	1	0.70
เพศ		
หญิง	141	92.20
ชาย	12	7.80
สถานศึกษา		
มหาวิทยาลัยรังสิต	67	43.79
มหาวิทยาลัยปทุมธานี	86	56.21

2. การรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ
ของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนใน

ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น
ร้อยละ 56.21 (Mean = 4.24, SD = .50)

ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (n = 153)

ระดับการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับปานกลาง	5	3.56
ระดับมาก	62	40.23
ระดับมากที่สุด	86	56.21
Mean = 4.24, SD = .50		

3. ระดับการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาล
วิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชน
แยกรายด้านพบว่า ทุกด้านทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับ
มากที่สุด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการ
รับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ของนักศึกษา
พยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชน แยกรายด้าน (n = 153)

การรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ	Mean	SD	ระดับ
การรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพโดยรวม	4.24	.50	มากที่สุด
ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย	4.42	.55	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์	4.38	.60	มากที่สุด
ด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพ	4.38	.56	มากที่สุด
ด้านภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ	4.32	.59	มากที่สุด
ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ	4.29	.55	มากที่สุด
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.16	.62	มากที่สุด
ด้านวิชาการและการวิจัย	4.01	.64	มาก
ด้านด้านสังคม	3.96	.68	มาก

4. ระดับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของ
นักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนในภาพรวม

พบว่า อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52.21
(Mean = 4.01, SD = .55) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (n = 153)

ระดับภาพลักษณ์พยาบาลเชิงวิชาชีพที่เกิดขึ้นจริงตามการรับรู้	จำนวน	ร้อยละ
ระดับปานกลาง	6	4.00
ระดับมาก	80	52.21
ระดับมากที่สุด	67	43.79
Mean = 4.01, SD = .55		

5. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชน จังหวัด

ปทุมธานี มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .428$) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ

ตัวแปร	การรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ
ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล	.428**

** $p < .01$

อภิปรายผล

1. การรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.21 (Mean = 4.24, SD = .50) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ยกเว้นด้านด้านวิชาการและการวิจัย และด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของสุกิจ ทองพิลา และ สิริลักษณ์ ศรีเศวต. (2552) ที่พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตามเนื่องจากวิชาชีพพยาบาลต้องทำงานที่แตกต่างจากอาชีพอื่น และด้วยหน้าที่ความรับผิดชอบต้องปฏิบัติการพยาบาลกับผู้ป่วยบริการหรือผู้ป่วยตลอด

24 ชั่วโมงทั้งเวรเช้า บ่าย และดึก ซึ่งเวลาการพักผ่อนจะไม่ตรงกับแบบแผนปกติของมนุษย์ (อนัญญา คูอาริยะกุล และคณะ, 2552) ทำให้มีโอกาสจะพบเจอผู้คนนอกวิชาชีพน้อย และส่วนใหญ่ นักศึกษาจะได้ใกล้ชิดกับพยาบาลวิชาชีพในด้านการให้การดูแลผู้ป่วยมากกว่าจะเห็นการทำงานวิชาการหรือการวิจัย จึงทำให้ด้านเหล่านี้อยู่ในระดับมาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในภาพรวมของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .428$) ซึ่งทัศนคติเป็นความรู้สึก ความเชื่อ และการแสดงออกซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับ (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2549) ดังนั้นการจะทำให้การรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับดีมาก ก็จำเป็นที่อาจารย์ผู้สอนต้องให้ความสำคัญในการเป็นแบบอย่างให้นักศึกษาได้เห็นและเรียนรู้ต่อไป

บรรณานุกรม

- ชวนพิศ ยงยิ่งยืน (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสารคาม.
- ดรุณี รุจกรกานต์.(2541). การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล. ขอนแก่น : ศิริภักดิ์ออฟเซ็ท.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2549). การวัดเจตคติ (Measurement of Attitude). อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซ็ทการพิมพ์.
- บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. (2547). ระเบียบการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกิจ ทองพิลา และ สิริลักษณ์ ศรีเสวต. (2552). การรับรู้สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของนิสิตพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข. 20(2): 37-46.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
- ระดับอุดมศึกษาแห่ง ชาติ พ.ศ.2552. วันที่ค้นข้อมูล 1 ตุลาคม 2558, เข้าถึงได้จาก<http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews2/news2.pdf>
- อัญญา คูอาริยะกุล, วราภรณ์ ยศทวี, นัยนา อินธิโชติ, ภิภาวรรณ นวลทอง และ วีระยุทธ อินพะเนา. (2555).
- เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์. JOURNAL OF HEALTH SCIENCE RESEARCH. 6(1) : January - June 2012, 18-26.
- อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม. (2550). การพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล. เชียงใหม่: หจก.โรงพิมพ์ช้างเผือก.